

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **K.C.**

w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary
pozbawienia wolności,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 4 grudnia 2024 r.,

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego K.C.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt II AKzw 1395/23,

zmieniającego postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt III Kow 1474/23/wz

na podstawie art. 535 § 5 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone postanowienie w części dotyczącej
wyznaczenia wobec skazanego okresu próby (pkt 2) i przekazać
sprawę w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do
ponownego rozpoznania.**

Tomasz Artymiuk

Waldemar Płóciennik

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2018 r., sygn. akt II K 73/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 marca 2020 r., sygn. akt II AKa 87/19 K.C. za popełnienie czynów z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz z art. 63 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zb. z art. 54 ust. 1 i 2 pkt 2 wymienionej ustawy w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. został skazany na karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 21 stycznia 2015 r. do dnia 2 lipca 2015 r.

Karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną wskazanym wyrokiem zaczął odbywać od dnia 15 września 2020 r. Koniec tej kary przypadał na dzień 2 października 2024 r. Formalne uprawnienie do warunkowego przedterminowego zwolnienia skazany K.C. nabył po odbyciu 3/4 kary, tj. w dniu 17 sierpnia 2023 r.

Postanowieniem z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt III Kow 1474/23/wz Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, w związku ze złożonym przez skazanego wnioskiem o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, odmówił udzielenia skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności.

W konsekwencji rozpoznania zażalenie złożone na to postanowienie przez obrońcę skazanego K.C. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w dniu 28 listopada 2023 r., sygn. akt II AKzw 1395/23 postanowił zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. na podstawie art. 77 § 1 k.k. i art. 78 § 1 k.k. udzielił K.C. warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2018 r., sygn. II K 73/16 - z dniem 28 listopada 2023 r.;
2. na podstawie art. 80 § 2 k.k. określił skazanemu pięcioletni okres próby, tj. do dnia 28 listopada 2028 r.;

3. na podstawie art. 159 § 1 k.k.w. w zw. z art. 72 § 1 k.k. oddał skazanego w okresie próby pod dozór kuratora i zobowiązał go do utrzymywania stałego kontaktu z kuratorem, wykonywania pracy zarobkowej, przestrzegania porządku prawnego oraz zasad współżycia społecznego, powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, a także powstrzymywania się od przebywania w środowisku osób nadużywających alkoholu lub innych środków odurzających.

Od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt II AKzw 1395/23, kasację na korzyść skazanego K.C. wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w części dotyczącej określonego w pkt. 2 okresu próby i podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 80 § 2 w zw. z § 1 k.k. poprzez wyznaczenie skazanemu okresu próby w wymiarze 5 lat w sytuacji, gdy czas pozostały do odbycia przez niego kary. tj. do dnia 2 października 2024 r., był krótszy niż 2 lata, zatem podstawowy okres próby, wynoszący 2 lata, a ze względu na przypisanie mu popełnienia przestępstw zakwalifikowanych na podstawie art. 258 § 1 k.k. oraz w zw. z art. 65 § 1 i § 2 k.k. ulegający zgodnie z regulacją szczególną z art. 80 § 2 k.k. wydłużeniu, powinien wynosić 3 lata.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Stosownie do przepisu art. 80 § 1 k.k. w razie warunkowego zwolnienia czas pozostały do odbycia kary stanowi okres próby, który jednak nie może być krótszy niż 2 lata ani dłuższy niż 5 lat. Od tej zasady ustawodawca przewidział trzy wyjątki. Pierwszy dotyczy skazanego określonego w przepisach art. 64 § 2 k.k. lub w art. 64a k.k., drugi warunkowego zwolnienia z kary 25 lat pozbawienia wolności, a trzeci kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Podstawowe znaczenie dla ustalania okresu próby wobec warunkowo przedterminowo zwolnionego, jest „czas pozostały do odbycia kary”. Gdy jest krótszy niż 2 lata, okres próby także nie może być krótszy niż 2 lata. Okres próby może być dłuższy niż 2 lata wtedy, gdy okres pozostały do odbycia kary będzie te 2 lata przekraczał, ale wówczas to ten pozostały do odbycia kary okres będzie stanowił okres próby. Zgodnie z art. 80 § 1 k.k. okres 2 lat jest minimalnym okresem, co oznacza, że nawet gdy koniec kary przypadał wcześniej, zakończenie okresu próby nie może nastąpić wcześniej niż dwa lata po uprawomocnieniu się orzeczenia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia” (postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 14 lipca 2021 r., IV KK 266/21; 24 kwietnia 2013 r., II KK 257/12; 30 lipca 2009 r., II KK 95/09).

Na gruncie niniejszej sprawy czas pozostały do odbycia przez K.C. kary, tj. do dnia 2 października 2024 r., był w dacie orzekania Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, krótszy niż 2 lata, zatem podstawowy okres próby wynosiłby 2 lata. Jednak ze względu na to, że skazanemu przypisano popełnienie przestępstw zakwalifikowanych z art. 258 § 1 k.k. oraz z art. 65 § 1 i § 2 k.k. - zastosowanie znajduje w tym przypadku regulacja szczególna zawarta w treści art. 80 § 2 k.k. wskazująca, że w odniesieniu do multirecydywistów (art. 64 § 2 k.k.) okres próby nie może być krótszy niż 3 lata. Powyższa reguła dotyczy także sprawców, którzy, jak K.C., popełnili przestępstwo udziału w zorganizowanej grupie przestępczej (art. 258 k.k.) lub przestępstwa dokonane w ramach zorganizowanej grupy przestępczej (art. 65 § 1 i § 2 k.k.). Jak już nadmieniono na wstępie w takim wypadku okres próby nie może być krótszy niż 3 lata. Nie oznacza to jednak, że może on wynosić 4 lub 5 lat.

W rozpoznawanej sprawie koniec kary orzeczonej wobec skazanego K.C. przypada na dzień 2 października 2024 r., a zatem w okresie krótszym niż dwa lata liczonym od wydania przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w dniu 28 listopada 2023 r. postanowienia w przedmiocie udzielenia temu skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia, a zatem okres próby, przy uwzględnieniu ww. przepisu szczególnego z art. 80 § 2 k.k. powinien wynosić 3 lata. Wyznaczenie przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie pięcioletniego okresu próby nastąpiło więc z

rażącym i mającym istotny wpływ na treść prawomocnego orzeczenia naruszeniem przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 80 § 2 w zw. z § 1 k.k.

Jednocześnie należy wskazać w tym miejscu, że opisanego uchybienia nie można sanować w toku postępowania wykonawczego, na podstawie przepisu art. 163 § 2 k.k.w. Daje on wprawdzie sądowi penitencjarnemu kompetencje do modyfikacji prawomocnego orzeczenia o warunkowym przedterminowym zwolnieniu poprzez zmianę okresu próby, ale jednocześnie wskazuje, iż może ona odbywać się w granicach określonych w art. 80 § 1 i § 2 k.k.”, a zatem w przedziale od 2 do 5 lat (w przypadku osób określonych w art. 64 § 2 k.k. - od 3 do 5 lat).

Wobec powyższego jedynym dopuszczalnym sposobem konwalidowania ujawnionego błędu jest wniesienie kasacji.

Rozpoznający ponownie sprawę w przekazanym zakresie sąd drugiej instancji jest obowiązany wyznaczyć okres próby zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Tomasz Artymiuk

Waldemar Płóciennik

Marek Pietruszyński

[WB]

[ał]]